



**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,  
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis  
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,  
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,  
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de**

**Lugduni, 1669**

10 Quæ promulgatio legis necessaria sit, & sufficiat ad obligationem  
inducendam?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

PUNCTUM X.

Quæ promulgatio legis necessaria sit, & sufficiat ad obligationem inducendam.

- 1 Publicari debet ea publicatione, qua sufficiat, ut ad notitiam communitatis deueniat.
- 2 An possit quis citri notitia legis publicandæ in damnum aliorum.
- 3 Non est necessarium cuiuslibet in particulari legem publicari.
- 4 Omnia, que vim legis habent publicari solemniter debent.
- 5 Lex reuocatoria antiqua publicanda similiter est.
- 6 Quid dicendum de regulis Cancellariæ.

1 **P**rimo constat ex d. his in definitione legis dari non posse legem, quin publicetur publicatione sufficienti, ut ad notitiam totius communitatis deueniat, quia lex est regula operationum non vnius, vel alterius personæ, sed omnium, quæ in communitate resident: debet ergo lex ita publicari, ut in notitiam omnium illorum possit deuenire: tradique videtur in *leges sacratissimas, C. de legibus* ubi Iustinianus ait: *Leges sacratissimas intelligi ab omnibus debent, ut vniuersis præscripto earum manifestus intellecto prohibita acclinent, & faciant præcepta.* *Authent. ut facta noua constitutiones, collat. 1. & de legibus canonicis traditur in cap. 3. dist. 4. ubi Gratianus leges in futurum promulgantur firmari autem quando moribus recipiuntur. Quocirca dupliciter lex solemniter constituitur; sicut fit in consistorio Pontificis, vel in congregatione alicuius consilii: si tamen illa solemnitas non sufficiat, ut in notitiam communitatis deuenire possit, nullo modo censetur lex constituta: lex vim obligandi habere etiam respectu illorum ad quorum notitiam deuenit, quæ usque tunc non est regula communis. sic Suarez lib. 3. de lege humana, cap. 16. num. 1. Salas de leg. dist. 12. sect. 1. n. 6. Bonacina dist. 1. quest. 1. punct. 4. num. 10.*

Neque obstat cap. 1. de postulat. prelat. ubi dicitur legem obligare si solemniter editur, aut publicè promulgatur. Ergo non requiritur lex promulgationem publicam, sufficit si solemniter edatur, & ita tenet Panorm. ibi & Reginald. lib. 13. n. 155. Non, inquam obstat, quia illa particula *aut*, quæ distinctiua videtur in re non est distinctiua, sed copulatiua, faciens hunc sensum. Lex obligat, si solemniter edatur, & publicè promulgatur, sic Salas dist. 12. sect. 1. n. 6. Nauarr. cap. 23. n. 40. Bonacina dist. 1. q. 1. p. 4. n. 6. vel ut ait Suarez. idem esse significari per solemnem editionem, aut publicam promulgationem, sed solemnitas editio respicit legislatorem promulgatio respicit subditos, non tamen in re distinguuntur, sicut non distinguuntur, actio, & passio nisi ex terminis ita Suarez lib. 3. de leg. cap. 16. n. 2.

2 **A**duertunt tamen aliqui Doctores, scientem legem esse factam à Principe, & statim publicandam non posse esse notitiam illius legis in fraudem, & damnum alterius. Exemplum est quod tradit Bart. in 1. quæro ff. de act. emp. de versante in palatio, & sciente pragmaticam esse publicandam quod frumentum viliori pretio vendatur, ipse vero statim frumentum emptori non certiorato de lege promulganda, maiori pretio vendidit licite vendere, & contra legem: tradit etiam Roman. singul. 283. Felin. in cap. cognoscetes, col. 4. vers. secundum limita de constitutionibus. Farinac. fragment. 1. p. verb. constituit. n. 647. Credo tamen contrarium esse dicendum, quia videns non catus, vendit tunc cum, quam valet, esto minus valiturum sit facta legis publicatione. Ergo nullam iniuriam committit. Movere autem emptorem de publicatione faciendâ legis, ipse non tenetur: esset tamen officium perfectionis, & ita tenet alios referens Menoch. lib. 2. de arbit. casu 185. n. 22.

3 **P**ublicatio autem multipliciter fit, vel voce præconis, vel assignando scripturam loco publico: ita suprâdicti Doctores. Nullo autem modo requiritur, ut singulis iuridice intimetur cap. 1. de postulat. prelat. quia hoc regulariter est impossibile, & quia sufficeret per communem promulgationem in singulorum notitiam deuenire potest. Lex enim non circa singulos in particulari sed quatenus vniuersum corpus communitatis componunt veritatur: ac proinde secundum illam rationem debet esse promulgatio: sic Molin. tract. 5. de iurisdict. dist. 70. n. 2. Bonacina. n. 9. & alii suprâ.

4 **E**x his inferitur, ea omnia, quæ in puncto 2. diximus vim legis sortiri, necessariò publicandæ esse publicatione ad legem requisita. Quocirca interpretatio legislatoris suæ legis antea factæ, ut secundum illum sensum lex obligationem accipiat, debet necessario iuridice publicari, & idem est de receptis, seu epistolis & responsis Principum, ita Suarez, lib. 3. cap. 15. n. 17. & lib. 4. cap. 14. Bonacina dist. 1. q. 1. p. 4. n. 12.

5 **S**ecundo infero, legem reuocantem antiquam eodem modo publicandam esse, ac quælibet alia lex: tam quia est lex & lex tollens possessionem alterius. Item quia res per causas per quas nascitur, per eas dissolui debet ita tradit Azor. tom. 1. in lib. 5. cap. 3. quest. 7. Valquez dist. 136. cap. 4. num. 25. Bonacina dist. 1. quest. 1. punct. 4. num. 13.

Dices si legislator voluntatem non habeat obligandi, lex

Ersh. de Castro Sum. hbor. Paris 1.

non obligat, sed cum reuocat legem etiam si reuocationem non publicet, non censetur velle legem reuocantem obligare. Ergo ut lex reuocatoria suam vim fortiat non requirit publicationem.

Respondeo nunquam censeri legislatorem velle suam legem non obligare, quouique reuocationem publicet eo modo, quo lex fuit publicata: quod si daremus hoc velle, cessaret quidem lex prior, sed non authenticè & per legem reuocantem, sed per defectum alicuius requisiti ad legem.

6 Tertio inferitur, quid dicendum sit de regulis Cancellariæ?

Dico ergo, si legis vim habere habent, ut vere habent, sunt necessario sicut & alia leges publicandæ, ut autem obligent officiales Cancellariæ in vi præcepti non expostulant publicationem. At credo regulas Cancellariæ non tam in viles scriptæ, quam in vi consuetudinis, seu styli curialis obligent omnes; ille enim stylus, & vltus ex consensu Principis est illarum publicatio: quocirca non obligant, antequam tempus curat præscriptioni, vel consuetudini inducendæ necessarium, sic Bonacina num. 14. Sed de his latius cum de consuetudine habeatur sermo; ibi enim examinabimus, qua ratione stylus curiæ legis vim fortiat.

PUNCTUM XI.

Quæ promulgatio in legibus ciuilibus requiritur.

- 1 Explicatur questio.
- 2 Leges latae pro vna prouincia sufficit si in ciuitate metropoli publicentur.
- 3 Si pro diuersis prouinciis leges fiant in qualibet prouincia debent publicari solemniter, & tunc non nisi post duos menses incipiunt obligare.
- 4 Excipitur Nisi aliter expresse constet de legislatoris voluntate.
- 5 An lex lata à principe in curia, & intendens statim obligare, sortiat effectum. Proprietur communis sententia.
- 6 Suarez distinctione ritur.
- 7 Approbatur sententia Suarez aliquoties explicata.
- 8 Apponitur quedam obiecta, & soluitur.
- 9 Satis argumentis num. 3. adductis.

1 **V**ariæ sunt leges ciuiles, alia dantur pro vna prouincia, seu paruo regno, alia dantur pro pluribus prouinciis, seu regnis. Alia procedunt ab Imperatore, Rege vel communitate nemini subiecta, alia à magistratu iis subiecto.

2 Si leges ferantur pro vna tantum prouincia, vel paruo regno, siue à magistratu Imperatoris subiecto, siue ab iplorem Imperatore, & Rege, sufficit promulgatio facta in præcipua ciuitate, neque requiritur publicatio in qualibet ciuitate, neque transitus duorum mensium, ut incipiant obligare, nisi aliud in lege expresse caueatur, ita Syluest. verbo lex, quest. 3. & 6. Azorius tom. 1. in sum. moral. lib. 5. cap. 3. quest. 2. Salas de legib. dist. 12. section. 2. num. 11. Suarez lib. 3. de legib. cap. 16. nu. 7. & cap. 18. num. 6. Bonacina dist. 1. quest. 1. punct. 4. num. 16. & alii ab eisdem relati.

Ratio est; quia ex iure naturali neque ex iure positiuo amplior publicatio requisita est. Non ex iure naturali; nam illa est sufficiens, ut in omnem prouinciam notitia legis deueniat. Ex iure autem positiuo nullibi est assignata amplior promulgatio, neque temporis prorogatio, quia solum de legibus latis pro diuersis prouinciis expostulatur, ut in qualibet fiat publicatio, & terminus duorum mensium, in *Authent. ut facta noua constituitur*. Ergo.

3 **Q**uod si leges pro diuersis prouinciis latae sint in qualibet prouincia debet fieri sua solemniter promulgatio, & post duos menses ab illius publicatione incipit lex in illa prouincia obligare. ita Nauarr. consil. 1. de constitut. quest. 4. num. 19. Valent. tom. 2. dist. 7. quest. 5. punct. 5. Suarez plures referens lib. 3. cap. 16. num. 8. & seqq. Bonacina n. 16. Mouentur ex *Authent. ut facta noua constitutiones*, ubi id statuitur expresse: habetur enim, *ut facta noua constitutiones post insinuationes earum post duos menses valeant*. Dices illa esse verba legis in lege autem non de qualibet constitutione, sed de constitutionibus ad testamentum pertinentibus sermo habetur, quod constat ex cap. 1. illius *Authent. ibi, scimus igitur ex illo nostras constitutiones, que pro testamentis sunt, valere, ex quo in cõmuni facta sunt manifeste in prouinciis autem ex quo directe per metropolim palam facta sunt*. Ergo ex iure positiuo leges non testamentariæ non expostulant hanc multiplicem promulgationem, & terminum duorum mensium: tam quia ex vno singulari non debet ualere inferri tam quia in testamentis est specialior ratio, ut hæ publicaciones fiant, nempe, ut omnino tollatur ignorantia, ne propter illam deficientiam infringatur voluntas, ut ibidem dicitur, & ita tenet Valquez I. 2. dist. 116. cap. 3. Adde, est titulus generalis fuerit omnibus legibus, cum in lege ad solas testamentarias leges ardeatur: ex huiusmodi constatatione titulus ex